

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
КАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Циклова комісія професійної та практичної підготовки
(спеціальність «Право» та «Правоохоронна діяльність»)

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Теорія держави і права»**

освітньо-професійний ступінь «Фаховий молодший бакалавр»

Освітньо-професійна програма «Право»
Спеціальність 081 Право
Галузь знань 08 Право
Освітня кваліфікація : Фаховий молодший бакалавр з права

Затверджено на засіданні циклової комісії професійної
та практичної підготовки
(спеціальність «Право» та «Правоохоронна діяльність»)
Протокол № 2 від 27 серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Теорія держави і права
Рівень вищої освіти	Фаховий молодший бакалавр
Викладач (-і)	Малиновська Ірина Володимирівна
Контактний телефон викладача	/0342/596175
Е-mail викладача	iryna.malynovska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	9 кредитів ЄКТС, 270 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/ , https://classroom.google.com/c/MjYyMzQzMDQ0OTQ2
Консультації	Згідно з графіком. Можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Теорія держави і права є загальною, основоположною та фундаментальною юридичною наукою, яка вивчається студентами першого та другого курсу. Система даної дисципліни посеместрово розділена на теорію держави (1 семестр) та теорію права (2 семестр). Навчальна дисципліна „Теорія держави і права” є складовою освітньо-професійної підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем „молодший спеціаліст”. Студенти складають два іспити у обох семестрах. Вивчення курсу „Теорія держави і права” студентами юридичного відділення має на меті оволодіти системою сучасних знань про основні закономірності виникнення, розвитку і функціонування держави і права.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	

Мета навчальної дисципліни "Теорія держави і права":

Мета даної дисципліни полягає в системному вивченні теоретичних аспектів структури та функціонування держави і права. Головною метою є формування у студентів глибокого теоретичного розуміння основних понять, принципів та моделей, які визначають організацію суспільства та правові відносини.

Цілі навчальної дисципліни:

Ознайомлення з основними теоретичними концепціями: Студентам слід ознайомитися з основними теоріями та концепціями, що стосуються держави та права, такими як класична теорія права, соціальна теорія, лібералізм, консерватизм тощо.

Розкриття сутності держави: Дисципліна має на меті допомогти студентам розуміти сутність держави, її функції, форми та принципи організації.

Вивчення правової системи: Студентам слід ознайомитися із загальними принципами правової системи, її структурою та взаємозв'язком правових норм.

Аналіз основних правових інститутів: Дисципліна має на меті вивчення основних правових інститутів, таких як правова відповідальність, правосуддя, правові акти, громадянське суспільство тощо.

Розуміння взаємодії держави та громадян: Досягнення цієї цілі передбачає розуміння взаємодії держави та громадянського суспільства, а також ролі прав людини в системі держави і права.

Сприяння розвитку критичного мислення: Студентам слід вивчати та критично аналізувати різні теоретичні підходи до держави і права, розвивати навички самостійного аналізу та оцінки.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-2. Здатність учитися, здобувати нові знання, уміння, у тому числі в галузі, відмінній від професійної.

ЗК-3. Здатність критично • оцінювати переосмислювати власний і чужий досвід. аналізувати свою професійну й соціальну діяльність.

ЗК-4. Здатність до креативності та системного мислення.

ЗК-5. Здатність до ефективної комунікаційної взаємодії, виходячи із цілей і ситуації спілкування.

ЗК-6. Здатність відповідально приймати рішення з урахуванням соціальних і стичних цінностей та правових норм.

ЗК-8. Турбота про якість виконуваної роботи.

ЗК-9. Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так письмово.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК-1. Сучасні уявлення про закономірності виникнення. Функціонування та розвитку держави і права.

ФК-2. Базові знання про державні і правові явища та опанування понятійно-категорійним апаратом.

ФК-3. Базові знання про основні юридичні пам'ятки, джерела національного права, кодифікації та еволюцію галузей та інститутів права на історичних станах державно-правового розвитку України

ФК-4. Уявлення про розвиток суспільного ладу України зі стародавніх часів до сучасності.

ФК-5. Сучасні уявлення про засади конституційного ладу України, конституційно-правового статусу людини і громадянина.

ФК-6. Знання про засади організації органів державної влади та місцевого самоврядування їх посадових осіб,

ФК-7. Базові знання про сутність, завдання, функції, принципи судової влади, судоустрій в Україні.компетенцію судів.

ФК-8. Базові знання про систему, завдання, основні напрями діяльності правоохоронних органів.

ФК-13. Уміння визначати юридичну силу та межі чинності нормативно-правових актів; використовувати способи тлумачення та правила застосування юридичних норм.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН-5. Надавати в межах компетенції консультації та роз'яснення з юридичних питань.

ПРН-6. Вміти розглядати заяви, скарги фізичних та юридичних осіб, роз'яснювати сторонам їх права і обов'язки.

ПРН-29. Володіти базовими знаннями використання інформаційних технологій в професійній діяльності

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні
ЗНАТИ :

базові поняття і визначення;

систему джерел права;

зміст ключових нормативно-правових актів ва, тенденції розвитку вітчизняного законодавства ;

структуру, особливості правовідносин, сучасні тенденції їх розвитку;

зміст та порядок здійснення державного управління , його функції , форми та методи управлінської діяльності ;

особливості правового регулювання управлінських відносин ;

статус суб'єктів права;

поняття , види , статус державних службовців, порядок проходження державної служби;

ВМІТИ:

- Ознайомитися, зрозуміти, засвоїти і вивчити систему основних понять і категорій, які мають фундаментальне значення для всієї юриспруденції, у тому числі: поняття „держава”, „ознаки держави”, „функції держави”, „форма держави”, „форма правління”, „державний режим”, „правова держава”, „громадянське суспільство” тощо.

- Ознайомитися, зрозуміти, засвоїти і вивчити систему основних понять і категорій, які мають фундаментальне значення для всієї юриспруденції, у тому числі: поняття „право”, „правова система”, „джерела” і „форми права”, „правовий звичай”, „правовий прецедент”, „нормативний договір”, „нормативно-правовий акт”, „закон”, „підзаконний нормативно-правовий акт”, „правовідносини”, „правосвідомість”, „норма права”, „законність”, „правопорядок”, „правопорушення” тощо.

5. Організація навчання**Обсяг початкової дисципліни**

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	72
семінарські заняття / практичні / лабораторні	60
самостійна робота	138

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / обов'язкова
2,3	08 Право	1,2	обов'язкова

Тематика початкової дисципліни

Тема	Кількість годин		
	лекції	семінарські заняття	самостійна робота
1.Поняття, предмет, методи і теорії держави і права	2	2	2
2.Походження держави	2	2	2
3.Поняття, ознаки і соціальна сутність держави	4	2	6
4.Історична типологія держави	2	2	4
5.Форма держави	4	4	6
6.Функції держави	2	2	4
7.Механізм і апарат держави	2	2	4
8. Держава в політичній системі суспільства	2	2	4
9. Держава і особа. Правовий статус особи.	4	2	6
10. Поняття і характеристика основних прав і свобод людини і громадянина	4	2	6
11. Держава і громадянське суспільство	2	2	4
12.Правова держава	2	2	4
13.Загальнотеоретична характеристика української держави	2	2	4
14.Поняття, суть, виникнення права. Співвідношення з ін. явищами.	2	1	4
15.Функції і принципи права	2	1	4

16.Правосвідомість і правова культура	2	2	4
17.Поняття, суть, виникнення права. Співвідношення з ін. явищами. Функції і принципи права	2	2	4
18.Правосвідомість і правова культура		2	4
19.Правова система.	2	2	4
20.Форми права	2	1	4
21.Правотворчість.Законодавча техніка.	2	1	4
22.Нормативно-правові акти. Дія нормативно-правових актів в часі, просторі і по колу осіб.	2	2	4
23.Система права	2	2	4
24.Норма права	2	2	4
25.Система законодавства	2	2	4
26.Тлумачення правових норм	2	2	4
27.Правомірна поведінка.	2	2	4
28.Застосування правових норм.	2	2	4
29.Правові відносини.	2	2	4
30.Законність і правопорядок.	2	2	4
31.Правопорушення і юридична відповідальність	2	2	4
32.Механізм правового регулювання.	2	2	4
Разом за семестр:	72	60	138

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті: 1.Положення про рейтингове оцінювання здобувачів вищої освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» 2.Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає виконання всіма студентами письмової контрольної роботи Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами 2-х контрольних робіт. На контрольні роботи №1 та №2 виносяться теми відповідно до тематичного плану.
Семінарські заняття	Оцінюється відвідуваність усіх занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою.
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні допуску до іспиту враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин, при виконанні завдань для самостійної роботи, а також бали підсумкового тестування.
Підсумковий контроль	Форма контролю – екзамен Форма здачі – комбінована (усна, письмова, з використанням платформи http://www.d-learn.pu.if.ua).

7. Політика навчальної дисципліни

1. *Письмові роботи*: студенти виконують одну контрольну роботу, письмові завдання, винесені на самостійну роботу, письмові експрес-завдання на семінарських заняттях, а також розв'язують тестові завдання з використанням платформи для дистанційного навчання <http://www.d-learn.pu.if.ua/>.
2. *Академічна доброчесність*. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.
3. *Відвідування занять*. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.). Порядок та організація контролю знань здобувачів фахової передвищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі «Івано-Франківський фаховий коледж Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», введеного в дію наказом ректора від 13 жовтня 2023р. № 830. <https://ifk.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2023/10/redaktsiia-polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-u-vidokremlenomu-strukturnomu-pidrozdili-1.pdf>
4. *Неформальна освіта*. Результати неформальної освіти зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна:

1. Андрусак Т. Теорія держави і права.- Львів, 2015.
2. Андрусак Т.Г. Теорія держави і права. — Львів: Фонд „Право для України”, 2019. — 197 с.
3. Загальна теорія держави і права / під ред. В.В.Копейчикова.-К.,2015.
4. Загальна теорія держави і права: Навчальний посібник. / За редакцією В.В.Копейчикова. — К: Юрінком Інтер, 2010. — 320 с
5. Зайчук О.В., Оніщенко Н.М. Теорія держави і права. Академічний курс - К.2010
6. Кельман М.С. Теорія права: Навчальний посібник / М-во освіти України; НАВСУ, Львів. Інститут внутр. справ., Тернопіль: /Поліграфіст/, 2018.
7. Котюк В.О. Теорія права.- К., 1996.
8. Лисенков С.Л. Теорія держави і права: Підручник. — К.: Юрінком Інтер, 2016. — 447 с.
9. Матузов Н.И., Малько А.В. Теория государства и права . Курс лекций. М., 2017.
10. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави.-К., 1994.
11. Рабінович П.М. Теорія держави і права: Навч. посібник. Вид. 5-те, зі змінами. — Тернопіль: Лілея, 2009.
12. Рабінович П.М. Загальна теорія права та держави. Тексти лекцій. -Львів, 2009.
13. Скакун О.Ф. Теория государства и права.- Харьков,2000.
14. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник / Пер. з рос. — Харків: Консум, 2004. — 656 с.
15. Сурилов А.В. Теория государства и права.- К.Одесса, 2009.
16. Сухонос В.В. Теорія держави і права: Навчальний посібник. — Суми: ВТД „Університетська книга”, 2015. — 536 с.

Допоміжна:

1. Методичні рекомендації щодо забезпечення семінарських занять студентів з «Теорії держави і права» для студентів за спеціальністю 081 «Право»,— .21 с. 2022.

Інформаційні ресурси:

1. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники, дисертації, автореферати.) [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/portal>
2. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>
3. Наукова бібліотека Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Режим доступу: URL <http://lib.pnu.edu.ua/>

Викладач

Малиновська Ірина